

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2019 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«Журналістські студії»

для студентів

спеціальності

061 Журналістика

освітнього рівня

другого (магістерського)

освітньої програми

061.00.02 Реклама і зв'язки з громадськістю

Київ – 2019

Розробники: Кравченко С.І., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та нових медіа

Куцай Т.І., доцент кафедри журналістики та нових медіа

Викладачі:

Куцай Т.І., доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від « 29 » 08 2019 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) (В. О. Гандзюк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

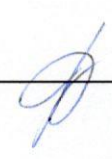
_____ . _____ 20 _____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (М.С. Васьків)

Робочу програму перевірено

_____ . _____ 20 _____ р.

Заступник директора Інституту журналістики (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____
 на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____
 на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____
 на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Журналістські студії	
	Денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Курс	5
Семестр	9, 10
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі	120
Аудиторні	32
модульний контроль	8
семестровий контроль	
самостійна робота	80
форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Журналістські студії» є підготовка студента, який опановує журналістський фах до практичної діяльності, допомога в тому, аби набути знання з основ журналістської майстерності, виробити вміння писати ефективні та дієві журналістські матеріали, оперативно й фахово відбирати факти для майбутніх публікацій та будувати систему аргументації, оцінювати та виокремлювати деталі, знати стадії пізнавальної діяльності та стадії створення тексту, його композиційні та архітектонічні особливості, знати принципи роботи з технічними засобами.

Завдання курсу:

методичні:

- формування ґрунтовних теоретичних знань з журналістського фаху;
- розкриття специфіки дисципліни в системі інших дисциплін ВНЗ;
- аналіз закономірностей функціонування журналістики у міждисциплінарній площині;
- порівняння та уніфікація знань з журналістського фаху у площині співпраці з іншими ВНЗ;
- прогнозування перспектив розвитку журналістської майстерності в Україні в контексті інтеграції у європейський медіа простір;
- вивчення, аналіз та узагальнення досвіду журналістської діяльності у редакціях періодичних видань, на телебаченні, у новітніх онлайн-проектах.

пізнавальні:

у результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- основні механізми журналістської творчості;
- основні критерії творчості;
- основні форми та організації творчої діяльності;
- основні етапи творчого процесу під час роботи над журналістським матеріалом;
- основні вимоги до факту, аргументу та авторської оцінки у журналістському матеріалі;
- жанрологію у журналістиці;
- структурно-композиційні особливості журналістського тексту;
- основні принципи роботи з джерелами інформації;
- основні етапи творчого процесу під час роботи над журналістським матеріалом;
- основні вимоги до професійного редагування текстів інших авторів;
- основні навички репортера, аналітика і публіциста;
- основні-принципи роботи журналіста-міжнародника;

практичні:

- якісно будувати журналістський текст;
- добирати до власних матеріалів якісний заголовковий комплекс;

- якісно будувати якісний лід;
 - якісно будувати зачин і кінцівку журналістського матеріалу;
 - оволодіти прийомами ефективного редагування матеріалів інших авторів;
 - оволодіти ефективними психологічними тактиками при веденні інтерв'ю;
 - бути готовим опанувати спеціалізацію і працювати за конкретним обраним напрямком (власний кореспондент, спеціальний кореспондент);
 - бути готовим працювати журналістом-міжнародником;
 - бути готовим до роботи в екстремальних умовах і знати основні правила поведінки у таких ситуаціях;
- бути готовим завжди розвиватися та вдосконалювати набуті навички з опануванням новітніх теоретичних методик, практичних майстер-класів з журналістської майстерності, а також інноваційних медіа технологій.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу «Журналістські студії» студент знатиме :

- основні механізми журналістської творчості;
- основні критерії творчості;
- основні форми та організації творчої діяльності;
- основні етапи творчого процесу під час роботи над журналістським матеріалом;
- основні вимоги до факту, аргументу та авторської оцінки у журналістському матеріалі;
- жанрологію у журналістиці;
- структурно-композиційні особливості журналістського тексту;
- основні принципи роботи з джерелами інформації.

Студент умітиме:

- якісно будувати журналістський текст;
- добирати до власних матеріалів якісний заголовковий комплекс;
- якісно будувати якісний лід;
- якісно будувати зачин і кінцівку журналістського матеріалу;
- володіти прийомами ефективного редагування матеріалів інших авторів.

У результаті вивчення курсу студенти набувають такі **компетенції**:

фахові:

- професійні;
- управлінські;
- комунікативні;

загальні:

- аналітичні;

- психологічні;
- самоосвітні.

У результаті вивчення курсу студенти набувають такі **компетенції:**
фахові: ПРН -4 Демонструвати здатність використовувати технологічну специфіку кожної медійної платформи в процесі виробництва сучасного контенту. Показувати проблемні питання у діяльності сучасних медіа організацій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ заняття	Назва заняття	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семинарські	Самостійні	Підсумк. контроль
Змістовий модуль 1. Методичний фундамент журналістської діяльності								
1	Базові принципи професійності журналіста та специфіка роботи	13	3	1	2		10	
2	Джерела інформації, особливості та специфіка новинної журналістики. Репортерство	13	3	1	2		10	
Разом		26	6	2	4		20	
Змістовий модуль 2. Складові журналістської творчості та майстерності								
3	Техніка інтерв'ю	12	3	1	2		9	
4.	Блогінг та журналістика. Особливості	12	3	1	2		9	
Разом		24	6	2	4		18	
Змістовий модуль 3. Складові журналістської майстерності в різножанровій палітрі. Стандарти, специфіка роботи та правові засади								
5.	Етичні засади роботи журналіста. Стандарти, обов'язки та дилеми	6	2		2		4	
6.	Репортаж як інформаційний жанр. Особливості, структура, вимоги	10	4	2	2		6	
7.	Журналістське розслідування: особливості та виклики	10	4	2	2		6	

8.	Правові засади роботи журналіста, в тому числі журналіста-розслідувача	10	4		2	2	6	
Разом		36	14	4	8	2	22	
Змістовий модуль 4. Особливості роботи в сучасних медіа. Трансформації. Стилїстика, компоненти та нові напрями								
9.	Особливості журналістського стилю. Інструментарій.	6	1	1			5	
10.	Сучасні тренди в світовій журналістиці. Журналістика майбутнього.	8	3	1	2		5	
11.	Робота з текстами. Прийоми при написанні текстів.	12	2		2		10	
Разом		26	6	2	4		20	
ЗАГАЛЬНЕ:		120	32	10	20	2	80	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Методичний фундамент журналістської діяльності

Лекція I. Базові принципи професійності журналіста та специфіка роботи.

1. Суспільна довіра. Відповідальне інформування. Об'єктивність та збалансованість.
2. Критерії успішності журналіста. Натхнення.
3. Специфіка роботи з фактами.
4. Вади журналістики: стереотипи, кліше, кліпове мислення, гасла.
5. Фейки, види фейкових новин та навички їх розпізнавання.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 18, 19,]

Лекція II. Джерела інформації, особливості та специфіка новинної журналістики. Репортерство .

1. Якості репортера.
2. Складові якісної новини.
3. Типи новин.
4. Джерела новин.
5. Формула новини.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 18, 19,]

Змістовий модуль 2.

Складові журналістської творчості та майстерності

Лекція III. Техніка інтерв'ю.

1. Інтерв'ю як елемент журналістських матеріалів та як самостійний жанр.
2. Жанри, в яких використовується інтерв'ю.
3. Особливості інтерв'ю та перестороги.
4. Типологія інтерв'ю.
5. План роботи над інтерв'ю. Підготовка. Процес інтерв'ювання.
6. Класифікація питань та прийоми під час інтерв'ю.
7. Поради для тих, хто пише інтерв'ю.

Рекомендована література: [4, 5, 3, 7, 8, 9, 10, 16, 18, 19, 21]

Лекція IV. Блогінг та журналістика. Особливості.

1. Хто такий блогер та в чому відмінність блогінгу від журналістики.
2. Види блогерства та як визначити тематику.
3. Завдання, які виконує блогінг.

4. Що може підвищити ліквідність блогу.
5. Покрокова інструкція зі створення блогу.
6. Способи просування блогів.

Рекомендована література: [4, 5, 3, 7, 8, 9, 10, 16, 18, 19]

Змістовий модуль 3.

Складові журналістської майстерності в різножанровій палітрі. Стандарти, специфіка роботи та правові засади

Лекція V. Етичні засади роботи журналіста. Стандарти, обов'язки та дилеми.

1. Кодекс етики українського журналіста.
2. Засади об'єктивності.
3. Причини спотворень у ЗМІ.
4. Рейтинги та стандарти в журналістиці.
5. Домінуючі новинні цінності.

Рекомендована література [8, 9, 10, 16, 18]

Лекція VI. Репортаж як інформаційний жанр. Особливості, структура, вимоги .

1. Що таке репортаж та його основні типологічні ознаки.
2. Види репортажу.
3. Типи репортажу.
4. Структура репортажу.
5. Складові гарного репортажу.
6. Загальні рекомендації при створенні репортажу.
7. Гонзо-журналістика.

Рекомендована література: [8, 9, 10, 16, 18]

Лекція VII. Журналістське розслідування: особливості та виклики.

1. Визначення та характеристика журналістського розслідування.
2. Труднощі, з якими зустрічаються журналісти під час розслідування.
3. Мета журналістського розслідування.
4. Як відбувається вибір теми.
5. Етапи роботи над журналістським розслідуванням.
6. Способи отримання інформації та види спостереження.
7. Аргументи на користь роботи з документами.
8. Що варто знати, працюючи з людьми. Якими бувають джерела інформації.
9. Приклади того, як журналістські розслідування змінюють хід історії.

Рекомендована література: [8, 9, 10, 16, 18, 19]

Лекція VIII. Правові засади роботи журналіста, в тому числі журналіста – розслідувача.

1. Конституція України та Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод.
2. Законодавство України, яким унормована журналістська діяльність.
3. Щодо розгляду судом спорів щодо завданої матеріальної (немайнової) шкоди журналістом чи ЗМІ.
4. Права та обов'язки журналіста.
5. Чи можна веб-сайти вважати ЗМІ.
6. Оціночні судження та законодавча площина.
7. Право вільно збирати інформацію.
8. Система запитів на публічну інформацію та ефективність механізму доступу до публічної інформації.
9. Як журналістові захистити свої права у разі порушення?

Рекомендована література: [8, 9, 10, 16, 18, 19]

Змістовий модуль 4.

Особливості роботи в сучасних медіа. Трансформації. Стилістика, компоненти та нові напрями

Лекція IX. Особливості журналістського стилю. Інструментарій.

1. Особливості написання тексту. Метафори, що помирають, зайві слова, словесні протези, беззмістовні слова, пишномовність.
2. Як мова руйнує мислення.
3. Рекомендації щодо написання текстів.
4. Використання художніх прийомів.
5. Пошуки авторського стилю та успішні приклади.
6. Сучасні форми та прийоми в журналістиці.

Рекомендована література: [8, 9, 10, 16, 18, 19]

Лекція X. Сучасні тренди в світовій журналістиці. Журналістика майбутнього.

1. Специфічні риси Інтернет-журналістики.
2. Журналістика занурення та її особливості.
3. Рекомендації для роботи в форматі VR – журналістики.
4. Складові популярності сторітеллінгу.
5. Некомерційний та комерційний сторітеллінг.
6. Сторітеллінг. Основні функції.
7. Що таке VR – журналістика. Сучасні тренди.
8. Що таке AR (додана реальність) в журналістиці і як це працює?

9. Журналістика та штучний інтелект. Реалії, завдання та перестороги.
Рекомендована література: [8, 9, 10, 16, 18, 19,]

Лекція XI. Робота з текстами. Прийоми при написанні текстів.

1. Що таке інформативність тексту.
2. Види інформації.
3. Змістовно-фактуальна, змістовно-концептуальна та змістовно-підтекстова інформація.
4. Прийоми щодо написання тексту.
5. Журналістика даних. Особливості.
6. Як правильно конструювати речення: уникнення речень зі зворотнім порядком слів, проста мова, використання активної та ствердної форми, уникнення подвійних заперечень.
7. Точність та конкретність висловлювань. Використання знайомих слів.
8. Важливість вправного володіння мовою.
9. Як написати хороший заголовок.
10. Що таке лід та правила його створення.

Рекомендована література: [8, 9, 10, 16, 18, 19,]

6. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1 Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	5	5
2.	Відвідування семінарських занять	10	1	1
3.	Виконання завдань з самостійної роботи (д. з.)	5	11	55
4.	Робота на практичному занятті	1	10	10
5.	Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання	30	1	30
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
17.	Залік			
Максимальна кількість балів: 326				

Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів $223/100=3,26$

6.2. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6.2. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Складові професійності журналіста.
2. Що таке суспільна довіра.
3. Об'єктивність та збалансованість.
4. Специфіка роботи з фактами.
5. Вади журналістики: стереотипи, кліше, кліпове мислення, гасла.
6. Фейки, види фейкових новин та навички їх розпізнавання.
7. Основні ознаки новини та принципи відбору, якісних новин у журналістиці.
8. Специфіка та функції факту у журналістському матеріалі.
9. Складові якісної новини.
10. Типи новин.
11. Джерела новин.
12. Що таке формула новини?
13. Інтерв'ю як елемент журналістських матеріалів та як самостійний жанр.
14. Жанри, в яких використовується інтерв'ю.
15. Види інтерв'ю та форми запитань при підготовці журналістського матеріалу.
16. Типологія інтерв'ю.
17. Класифікація питань та прийоми під час інтерв'ю.
18. Хто такий блогер та в чому відмінність блогінгу від журналістики.
19. Види та тематика блогінгу.
20. Завдання, які виконує блогінг.
21. Складові підвищення ліквідності та просування блогів.
22. Принципи побудови репортажу.
23. Кодекс етики українського журналіста.
24. Які причини спотворень у ЗМІ.
25. Що таке об'єктивність у журналістиці.
26. Що таке репортаж та його основні типологічні ознаки.
27. Види репортажу.
28. Типи репортажу.
29. Структура та складові.
30. Гонзо-журналістика.

31. Визначення та характеристика журналістського розслідування.
32. Етапи роботи над журналістським розслідуванням.
33. Приклади того, як журналістські розслідування змінюють хід історії.
34. Роль соціальних мереж в організації журналістської діяльності.
35. Роль документів у журналістському розслідуванні.
36. Труднощі під час роботи журналіста-розслідувача.
37. Нормативно-правові документи, які регулюють роботу журналіста під час розслідування.
38. Правові засади роботи журналіста.
39. Ефективність механізму доступу до публічної інформації.
40. Як журналістові захистити свої права у разі порушення?
41. Особливості написання журналістського тексту.
42. Рекомендації щодо написання текстів.
43. Журналістика занурення та її особливості. Рекомендації для роботи в форматі VR – журналістики.
44. Складові популярності сторітеллінгу.
45. Некомерційний та комерційний сторітеллінг.
46. Що таке AR (додана реальність) в журналістиці і як це працює?
47. Журналістика та штучний інтелект. Реалії, завдання та перестороги.
48. Що таке інформативність тексту.
49. Журналістика даних. Особливості.
50. Правила конструювання речень.
51. Як написати хороший заголовок.
52. Що таке лід та правила його створення.

7. НАВЧАЛЬНО МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Журналістські студії»

РАЗОМ: 120 год., із них 10 год. – лекції, 20 год. – практичні, 2 год. – семінарські заняття, 80 год. – самостійна робота, 8 год. – модульний контроль.

Тиждень	I-II-III				IV-V-VI				VII-VIII			
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III			
Назва модуля	Складові журналістської майстерності. Специфіка, обов'язки та дилеми				Журналіст-репортер, журналіст-аналітик та журналіст-інвестигейтор: стандарти, специфіка роботи та правові засади				Особливості роботи сучасних медійників, стилістика, роль інформації та нові напрями			
Кількість балів за модуль	68				57				51			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Дати												
Теми лекцій	Професіоналізм журналіста. Базові принципи – Іб.	Джерела інформації, репортаж – Іб.	Техніка інтерв'ю – Іб.	Блогінг та журналістика. Сильне та відмінне – Іб.	Етичні засади роботи журналіста. Стандарти – Іб.	Репортаж як інформаційний жанр. Особливості та ознаки – Іб.	Журналістське розслідування: особливості – Іб.	Правові засади роботи журналіста – Іб.	Особливості журналістського стилю. Інструментарій – Іб.	Сучасні тренди в світовій журналістиці – Іб.	Робота з текстами. Прийоми при написанні текстів – Іб.	

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Вергелес Т. Моя грішна журналістика. – Львів.: Аверс, 2014. – 198 с.
2. Захарченко А. Інтернет-медіа: інтерактивний навчальний посібник для курсу «Підтримка сайту» для студентів відділення «Видавнича справа та редагування». - Тернопіль, «Крок». - 2014. - 198 с.
3. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості / В. Здоровега. – Львів: ПАІС, 2008. – 268 с.
4. Лазутіна Г. В. Основи творчої діяльності журналіста / Г. В. Лазутіна. - М.: «Аспект Пресс», 2001. – 265с.
5. Рендалл Д. Універсальний журналіст / Д. Рендалл.- СПб., 1998. – 152с.
6. Чернікова О. В. Основи творчої діяльності журналіста / О. В. Чернікова. – М.: Гардаріки, 2005. - 255 с.
7. Філіп Г'юстон, Майкл Флойд, Сьюзен Карнісеро, Дон Теннант. Анатомія брехні. Колишні офіцери ЦРУ навчать вас виявляти обман/ пер. з англ. Марини Дубини. - Х.: Віват, 2019. – 208 с.
8. Роберт Мак-Кі, Томас Джерас. Сторіноміка: маркетинг у пострекламну епоху/ Пер. з англ. Є.Голобородько. – Х.: Віват, 2019. – 240 с.
9. Кейт Ферраці. Ваш надійний тил. Як налагодити зв'язки, що приведуть до успіху/ Кейт Ферраці; пер.з англ. Д. Кушніра. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2018. – 288 с. (УДК 316,6 - ?)
10. Дерек Томпсон. Хітмейкери. Наука популярності та змагання за увагу/ Пер. з англ. Дмитра Антонюка, Наталії Палій. – Київ: Yakaboo Publishing, 2018/ - 432 с.